מר:

קמח א ב ג מיי' פ"ח מהלי ברכות הלי ה סמג עשין כז טוש"ע או"ח סמנ עבון כו שום על מו מ סי רד סעיף א ז וסימן רו: קמש ד מיי שם הלכה ח: קג ה טוש"ע או"ח סי רטו קג ה טוש"ע או"ח סי רטו

קניף א: קנא ו ז מיי פ״ח מהלי ברכות הלי א קמג שם מוש"ע או"ח סימן רד סעיף

רבינו חננאל

... אסיקנה ביצה... בין ח]יים בין מבושלים וכן ירק . [וכן מים] כולן בתחילה ב׳ . א' י"י אלהינו ומ"ה שזהכל א' י"י אלהינו [מ"ה ש]הכל נהיה בדברו ובסוף ב' א' י"י אלהינו מ"ה בורא נפשות רבות. פיר' חד כביתרי מר זוטרא [שנזכר י]חיד שלא נזכר שם אביו [עביד כר]ב נוכו שם אביז נעביז כו ןב יצחק בר אבדימי [שנזכר בש]נים שמ[ו ושם אביר] [תגן. כל שטעון ברכה] לאחר[יו טעון ברכה לפניו ויש שטעון] ברכה לפניו וא[ין] ט[עון ברכה לאחריו] לאפוקי מיא ... ואסיקנא מצוות] וריחני שמב[רכין . לפניהם ואין מברכין] לאחריהם, [ולבני מערבא דמברכי] בתר דמסלקין [תפלייהו בא"י אלהינו [תפלייהו בא"י אלהינו מ"ה] אשר קדשנו במצו[תיו וצונו לאפוקי מאי] לאפוקי ריחאני בלח[וד]א. [כל שהוא] כביצה בין פת של יוואן כביצו בין פו של בשר שמן כביצה בין בשר שמן כביצה [ביצה טובה] הימנה, ביצה מגולגלת [טובה מששה] אוקיי סולתא. ביצה צלויה . [היא טובה] מארבע ביצה . שלוקה היא טובה מכ[ל דבר כןמשקלה, הא דתנן אכל של[ק והוא מזו]נו. אוקימנא בכרוב. כל נפש משיב את הנפש אמר רב פפא אפילו גילדני דבי גילי פפא אפילו גילדני דבי גילי כל הקרוב לנפש משיב את הנפש אמר רב אחא בר יעקב בעונקא א"ל רבא לשמעיה כי מייתית לי אומצא אייתי לי מהכא יחלב ופירות. ואפי׳ גילדנא וחיכ ופירות. האפיי גילדנא
דבי גילי. פי׳, דג הגדל
באשפת של הים. קרוב
לנפש. פי׳ חתיכה של בשר
שהיא קרובה לבית
השחיטה ששם מחיית הנפש, ואם יאכל אותה החולה מחזקתו וכאילו משיבה לו נפש והיינו וענקים לגרגרותיך. והיינו וענקים לגרגרותיך. היינו אומצא מבי ברוך שאומרין על החתיכה ברוך אתה השם אשר קדשנו במצוותיו וצוונו על השחיטה נקרא בי ברוך. אוי [לו לבית שהלפת] עוברת בתוכו [אביי אמר דאכל]ה בלא שהכל. אמר [ר' אידי בר אב]ין אומצא פטור.

עבידנא בבולהו. וכן אנו נוהגין כרב אשי דמברכינן בתר מיא קופרא. כל מיני בשר: אבל ירקא לא. לריך לברוכי אחריה: חד ובתר ירקא בורא נפשות רבות: ולבני מערבא כתרי. מר זוטרא שהוזכר כאן יחיד בלא שם אביו עביד כרב ילחק דמברבין הבי בתר ובו'. ואנן לא עבדינן כבני מערבא דדוקא לדידהו 👚 בר אבדימי שהוזכר בשמו ובשם אביו: וחרי כחד. מר בר רב אשי

> ושמרת את החקה הואת למועדה מימים וגו' אבל אנו שמסלקין אותן בחצי היום או אפי' נסלקן בלילה לא שייך חקה ודוקא לדידהו דקסברי לילה לאו זמן תפילין הוא ומימים ימימה אתא למעוטי לילות שייכא ברכה דחקה אבל אנן דקי"לי דלילה זמן תפילין הוא ואנן י משימין הפסוק ושמרת החקה וגו' בפסח ומה שאיו אנו מניחים אותן בלילה מפני שמא יפיח בהן אפי' נמתין לסלקן עד הלילה לא מברכינן אע"ג דאנן קיימא לן דשבת וי"ט לאו זמן תפילין אפ"ה לא מברכינן דדוקא לדידהו דסבירא להו חקה קאי אתפילין מברכי' וחדע שהרי אינהו נמי לא היו מברכין אלא אתפילין לחודייהו משום דכתיב בהו חקה אבל אשאר מצות כגון ציצית ולולב וסוכה לא היו מברכין הי (וה"ה הכא) וקשה דהוי מלי לשנויי הכי לאפוקי שאר מצות אפי׳ לבני מערבאש: דחקנתיה

אמר רב יצחק בר אבדימי משום רבינו ״על הביעא ועל מיני קופרא בתחלה מברך שהכל ולבסוף בורא נפשות רבות וכו' אבל ירקא לא ור' יצחק אמר באפילו ירקא אבל מיא לא ורב פפא אמר יאפילו מיא מר זומרא עביד כרב יצחק בר אבדימי ורב שימי בר אשי עביד כר' יצחק וסימנך חד כתרי ותרי כחד א"ר אשי אנא זמנא דכי מדכרנ' עבידנא ככולהו שתנן יכל שמעון ברכה לאחריו מעון ברכה לפניו ויש שטעון ברכה לפניו ואין טעון ברכה לאחריו בשלמא לרב יצחק בר אבדימי לאפוקי ירקא לר' יצחק לאפוקי מיא אלא לרב פפא לאפוקי מאי לאפוקי מצות ולבני מערבא דבתר דמסלקי תפילייהו מברכי אקב"ו לשמור חקיו לאפוקי מאי לאפוקי הריחני א״ר ינאי א"ר כל שהוא כביצה ביצה מובה ממנו כי אתא רבין אמר מבא ביעתא מגולגלתא משיתא קייםי סולתא כי אתא רב דימי אמר מבא ביעתא מגולגלתא משיתא מטויתא

מארבע מבושלתא כל שהוא כביצה ביצה מובה הימנו לבר מבשרא: רע"א אפילו אכל שלק כו': ומי איכא מידי דהוה שלק מזוני א"ר אשי בקלח של כרוב שנו ת"ר ימחול יפה לשינים וקשה לבני מעים כרישין קשין לשינים ויפין לבני מעים כל ירק חי מוריק וכל קמן מקמין וכל נפש משיב את הנפש וכל קרוב לנפש משיב את הנפש כרוב למזון ותרדין לרפואה אוי לו לבית שהלפת עוברת בתוכו: אמר מר מחול יפה לשינים וקשה לבני מעים מאי תקנתיה נלעסיה ונשדייה כרישין קשין לשינים ויפין לבני מעים מאי תקנתיה לשלקינהו ונבלעינהו כל ירק חי מוריק א"ר יצחק בסעודה ראשונה של אחר הקזה וא"ר יצחק כל האוכל ירק קודם ארבע שעות אסור לספר הימנו מאי מעמא משום ריחא וא"ר יצחק אסור לאדם שיאכל ירק חי קודם ארבע שעות אמימר ומר זומרא ורב אשי הוו יתבי אייתו קמייהו ירק חי קודם ארבע שעות אמימר ורב אשי אכול ומר זומרא לא אכל אמרו ליה מאי דעתיך דא"ר יצחק כל האוכל ירק קודם ארבע שעות אסור לספר הימנו משום ריחא והא אנן דקא אכלינן וקא משתעית בהדן אמר להו אנא כאידך דר' יצחק ס"ל דא"ר יצחק אסור לאדם שיאכל ירק חי קודם ארבע שעות כל קטן מקטין אמר רב חסדא אָפִילוְ גדיא בָר זווֹא ולא אמרן אלא דלית ביה רָבעאָ אבל אית ביה רבעא לית לן בה כל נפש משיב נפש אמר רב פפא אפילו גילדני דבי גילי כל הקרוב לנפש משיב את הנפש אמר רב אחא בר יעקב עונקא א"ל רבא לשמעיה כי מייתית לי אומצא דבישרא מרח ואייתי לי מהיכא דמקרב לבי ברוך כרוב למזון ותרדין לרפואה כרוב למזון אין ולרפואה לא והא תניא יששה דברים מרפאין את החולה מחליו ורפואתן רפואה ואלו הן כרוב ותרדין ומי סיסין יידבש 🗷 וקיבה והרת ויותרת הכבד אלא אימא כרוב אף למזון אוי לו לבית שהלפת עוברת בתוכו איני והא אמר ליה רבא לשמעיה כי חזית לפתא בשוקא לא תימא לי במאי כרכת ריפתא אמר אביי מבלי בשר ורבא אמר מבלי יין איתמר רב אמר מבלי בשר ושמואל אמר מבלי עצים ורבי יוחנן אמר מבלי יין א"ל רבא לרב פפא סודני אגן תבריגן לה בבשרא וחמרא אתון דלא נפיש לכו חמרא במאי תבריתו לה א"ל בציבי כי הא דביתהו דרב פפא בתר דמבשלא לה תברא לה בתמגן אופי פרסייתא תנו רבגן דג קטן מליח פעמים שהוא ממית בשבעה בשבעה עשר ובעשרים ושבעה ואמרי לה בעשרים ושלשה ולא אמרן אלא במטוי ולא מטוי אבל מטוי שפיר לית לן בה ודלא מטוי שפיר לא אמרן אלא דלא שתה בתריה שכרא אבל שתה בתריה שכרא לית לן בה: יוהשותה מים לצמאו וכו' לאפוקי מאי א"ר אידי בר אבין ילאפוקי למאן דחנקתיה

שורפת תחת קדרת הלפת: **פעמים שהוא ממית.** ואלו הן ביום שבעה ימים למליחתו או ביום שבעה עשר או ביום שבעה ועשרים:

ג) ולקמן מו: ע"ו כט.], ד) [ל"ל יבש וכן הוא לקמן מ: וכן איתא בעו"ג כט. ע"ש שהיה דרכם לסלקם בלילה שייכא ברכה דלשמור חקיו כדכתיב שהחכר בשמו ובשם אביו עביד כר' יצחק שהחכר יחיד: **ככולהו**. חף כרב פפח: כל שטעון ברכה. ליראיו וע' ברש"י מנחות עא. ונדה יב:ז. ו) מנחות לו:. משנה היא במסכת נדה: למעוטי ומנום ל.ב.] א מנחום כה, ו) נייל מויין, א) רשייל מיין, ו) נייל מויין, ו) נייל מויין, וו) [בתוםי סוכה לט. ד"ה אבל לפניו וכוי ובתוםי נדה נא: ד"ה ולבני ממלא ישוב על זה ירקת. וכ"ם מית: למעוטי מלום. ודע דבתום' נדה שם מבוארים

הגהות הגר"א (או גמ' (דנש) מו"מ:

מנחות לו: ד"ה ושמרת],

לעזי רש"י

פוליאו"ל [פוליו"ל]. מנתה (צמח). ולדיר"א [וידילור"א]. רחם (של חיה). אייבר"ש [איברי"ש]. סרעפת.

מוסף רש"י

ומי סיסין. פוליו"ל יבש שורה במים ושותה (ע"ז כמ.). והרת. כממה של בהמה (mm סודני. תלמידי חכמים על שם (תהלים כה) סוד הי ליראיו (מנחוח ווא נדה נהי לילאיו (מנחות עא. נדה יב:) ל"א רב פפא רמי שיכרא הוה כו' ואמאי קרו ליה סודני סוד נאה, שמעשרת וגמילות

אין מברכין כשמסלקין תפילין ולילית ואחר תקיעת שופר ולולב: כל שהוא כבילה. אין לך מין מאכל שיעור כבילה שלא תהא בילה טובה לגוף ממנו: מגולגלתא. ללויה לחה ורכה ששורפין אותה: קייסי. מדות מחזיקות לוג: מגולגלסא משיסא. טובה משיתא קייסי: מטויתא. ללויה קשה טובה מארבע קייסי: מבושלתה. במים עלה ה"ר ינחי כל שהוא כבילה בילה טובה ממנו: בקלה של כרוב שנו. שהוא מזון דתניא לקמן כרוב למזון: כרישין. כרתי: כל ירק חי מוריק. נוטל תואר הפנים: כל קטן. שלא גדל כל לרכו ולקמן מפרש כמה כל נרכו: כל

נפש. דבר חי הנאכל שלם כגון דגים קטנים שגדלו כל לרכן: הקרוב לנפש. האוכל מן הבהמה במקום חיות שלה ולקמן מפרש לה: אוי לבים. לכרם האוכל לפת: נלעסיה. כוססו ומשליכו: לשלקינהו. בקדרה הרבה שלא ילטרך לכוססו בשיניו: קודם ארבע שעות. שאינו זמן סעודה והריח קשה לבני אדם המספרים מסלים (מנחות שם). עמו קודם אכילה שהגוף ריקן: כחידך דר׳ ילחק סבירה לי. חבל אסור לספר לא סבירא לי: בר זווא. כלומר שמן וטוב ששוה זוז: דלים ביה רבעא. שלא גדל עד רביעית שלו כגון טלה רביעית של איל גדי כדי רביעית של שעיר גדול וכן כל דבר: גילדני דבי גילי. דגים קטנים מאד ומלויין בין הקנים באגם ואין דרכן לגדל יותר. אבל דג קטן ממין דג גדול ולא גדל רובע זה הוא הטו מקטין: עונקא. לואר מקום בית השחיטה וסמוך ללב ולמעים: לבי ברוך. למקום שברכו שם על השחיטה: ומי סיסין. תבשיל של

פוליאו"ל: והרת. ולדיר"א שהולד

נולר בו: יותרת הכבד. טרפשא

דכבדה שקורין הייבר"ש: מבלי בשר.

היא קשה אבל כשמבשלה עם בשר

שמן מתיש כחה: מבלי יין. כשחין

שותה אחריה יין: מבלי עלים.

שאינו שולקה הרבה: סודני. בעל

שכר תמרים. ור' פפא מוכר שכר היה

כדאמר באיזהו נשך (ב"מ ד' סה.) טרשא דרב פפא שכראי לא פסיד ואמר רב

פפא אי לאו דרמאי שכרא לא איעתרי

(פסחים קיג.) והוא נקרא סודני

כדאמרינן תמרי בחלוזך לבי סודנא רהוט (שם): דלא נפיש לכו המרא.

ששותי שכר אתם: במאי תבריתו

לה. לכחו של לפת: אופי פרסייתא.

בקעיות של עלים גדולות היתה